

Regeneració democràtica

Pere Miret, economista.

“El Tribunal Constitucional espanyol, especialment després de l’última reforma del PP, ultrapassa les prerrogatives usuals i actua d’una forma impròpia de les democràcies europees.”

Una gran part de la població espanyola té dubtes sobre la independència judicial, un dels pilars bàsics d’un Estat de dret. Aquests dubtes semblen fonamentats. Un informe de l’any passat de la Comissió Europea situava la percepció de la independència judicial a Espanya a la cua de la Unió Europea. Fins i tot els mateixos jutges espanyols no consideren la justícia espanyola gaire independent, segons una enquesta publicada al The 2016 EU Justice Scoreboard.

La creixent politització de la justícia espanyola ha merescut els retrets del Consell d’Europa, que ha criticat que a l’Estat espanyol el poder executiu intervé en el procés de designació de magistrats en els màxims nivells del sistema judicial espanyol, com en el Consell General del Poder Judicial. La darrera reforma del 2013 d’aquest procés encara va agreujar la situació. El mateix informe del Consell d’Europa de l’any passat també es preocupava per les interferències del Govern espanyol en la fiscalia.

Efectivament, actualment el fiscal general sembla una corretja de transmissió del Govern espanyol, com ho demostra la judicialització del procés independentista català. Recordem que la fiscalia de Catalunya no va considerar la consulta democràtica del 9 de novembre de 2014 com a delictes. D’altra banda, hem sentit a un ministre espanyol parlar d’“afinar fiscalies”

I sobretot destaca la politització del Tribunal Constitucional, que té com a president un exmilitant del Partit Popular (PP). La funció de la majoria de tribunals constitucionals europeus és interpretar les respectives constitucions. Tanmateix, el Tribunal Constitucional espanyol, especialment després de l’última reforma del PP, ultrapassa les prerrogatives usuals i actua d’una forma impròpia de les democràcies europees. A més, recordem la sentència del Tribunal Constitucional espanyol del 2010 que va retallar considerablement l’Estatut del 2006 votat pel poble de Catalunya i va trencar justament el pacte constitucional del 1978.

La qualitat de la democràcia espanyola és cada vegada més baixa. Això s’ha evidenciat sobretot arran de la fase actual del procés independentista català. A diferència dels casos d’Escòcia o del Quebec, l’Estat espanyol no permet un referèndum d’autodeterminació de Catalunya, en contra del 80 % de la població catalana. Diferents parlamentaris i parlaments d’Europa i d’Amèrica i la Internacional Liberal, entre altres, han recriminat a l’Estat espanyol el seu clar comportament antidemocràtic, ja que no respecta la voluntat del poble de Catalunya de regir el seu destí.

D’altra banda, és sorprenent la celeritat amb què s’ha actuat contra el procés independentista català enfront de l’allargament durant anys d’altres processos judicials. Per no parlar de moltes actuacions judicials, que, anunciades amb gran rebombori pels mitjans, han intentat influir en moments clau del procés independentista català i després s’ha vist que no hi havia substància judicial.

La corrupció té un caràcter estructural a l’Estat espanyol. Les amnisties fiscals (l’última, la del ministre Montoro el 2012) i els indults als corruptes han estat nombrosos. El 2016 l’ONG Transparència Internacional situa la percepció de la corrupció a l’Estat espanyol pitjor que a

Botswana, Qatar o Taiwan. Efectivament, l'Estat espanyol intervé tallant o impulsant investigacions judicials per raons polítiques.

El tema de la corrupció també s'ha utilitzat contra el procés independentista català per a intentar frenar-lo. Així, si l'Estat coneixia el cas Pujol des de feia molts anys, per què no va actuar fins al 2014, just quan Pujol va passar de l'autonomisme a l'independentisme? Per no parlar dels informes falsos per a perjudicar polítics com Xavier Trias quan era alcalde de Barcelona.

La República Catalana del segle XXI entroncarà amb la tradició democràtica catalana. No en va les Corts catalanes de l'edat mitjana van ser el primer parlament europeu. La independència de Catalunya és una bona oportunitat per a construir un nou Estat democràtic amb separació de poders, on hi hagi tolerància zero contra la corrupció, amb mecanismes de control eficients que impedeixin que sigui fàcil corrompre's i que la corrupció no sigui castigada. La regeneració democràtica passa ara per la independència de Catalunya.

Abril del 2017